

Karakaya Barajı

DOG004
İzlenmesi Gerekli
Aynı (0)

Karakaya Barajı © Ali İhsan Gökçen

Yüzölçümü : 9351 ha
Boylam : 38,67°D
Enlem : 38,43°K
Koruma Statüleri : Yok

Yükseklik : 670 m - 920 m
İl(ler) : Malatya, Elazığ
İlçe(ler) : Baskil, Battalgazi, Kale

- **Alanın Tanımı:** ÖDA, Karakaya Barajı'nın güneydoğu ucunu içine alır. Enerji üretme amacıyla Fırat Nehri üzerine inşa edilen baraj, 1987 yılında tamamlanarak su tutmaya başlamıştır. Normal su kotunda gölün hacmi 9580 milyon metreküp ve yüzölçümü 268 kilometrekare olarak bildirilmektedir. Göl aynasının en geniş olduğu alan Battalgazi-Kale-Baskil ilçeleri arasında bulunur. Gölün etrafı doğuda bozkır bitki örtüsünün hâkim olduğu bir deniz seviyesinden yüksek alanlarla diğer kısımlarda ise daha az eğimli olan meyve bahçeleriyle çevrilidir. Gölün akan küçük dereler ince sazlık alanlar oluşturur. ÖDA'nın güneybatı kıyılarında sazlıkların genişliği 10 metreyi bulur.
- **Habitatlar:** Göl kıyılarının özellikle güney bölümü genişliği yer yer 10 metreye boyu ise 20 metreye varan sazlıklarla kaplıdır. Sazlık alanların yoğun olduğu kısımlarda az sayıda küçük havuzculuk oluşturan açıkliklar bulunur ve burada çeşitli kuş türleri barınır. Göl kıyılarının girintili çıkıntılı olması sebebiyle küçük koylar oluşmuştur. Alanın özellikle doğu kısmındaki dik yamaçlar otsu bitkilerle kaplıdır. Diğer kısımlar ise hafif eğimli ve düz alanlar oluşturur. Bu alanlar tamamen meyve bahçeleriyle (ağırıklık kayısı, dut ve elma) kaplıdır. Morhamam'a doğru uzanan kuzeybatı tarafı ise çoğunlukla tarım arazisi (buğday, arpa vb.) olarak kullanılmaktadır.
- **Türler:** Karakaya Baraj gölü henüz 17 yıllık olmasına rağmen kış aylarında yüksek sayılarda sığırcıkuşu barındırması nedeniyle ÖDA olarak tanımlanmıştır. Aynı zamanda, baraj gölünün doğu ucundaki bozkır yamaçları nesli küresel ölçekte tehlike altında olan, ülkemizde endemik bitki türleri için önemlidir. Bunlardan *Cousinia euphratica* dünyada sadece bu ÖDA'da yaşamaktadır.
- **Baraj gölündeki kuylarda kış aylarında yüksek sayılarda bahri (*Podiceps cristatus*) ve sakar meke (*Fulica atra*) sürüleri görülmektedir. ÖDA, Van Gölü martısı (*Larus armenicus*) için dünya ölçeğinde önemli bir yaşam alanıdır. Ayrıca Toyga ve Boran köyleri arasındaki köprü'nün yakınında bulunan subasar söğüt ağaçlarındaki 170 bireye gece balıklı (*Nycticorax nycticorax*) türün Türkiye'deki bilinen en büyük kışlama popülasyonudur.**
- **Alan Kullanımı:** Gölün tüm çevresi insan kullanımına açıktır. Özellikle meyvecilik, hububat tarımı ve göreceli olarak daha az oranda sebzeçilik yapılmaktadır. Gölden pek çok noktada

sulama amaçlı olarak su çekilmektedir.

Alanda az sayıda sosyal tesis mevcuttur. Turizm açısından fazla ziyaret edilen bir göl olmamakla beraber yaz aylarında bölge sakinlerinin piknik amacıyla sık olarak geldiği bölgeler mevcuttur. Önceden haber verilerek kiralanan küçük bir gemi ile göl üzerinde gezinti yapılabilmektedir. Baraj gölünün etrafında hemen kıydan başlamak üzere çok sayıda köy mevcuttur.

Diyarbakır, Elazığ ve Malatya illerini kapsayan baraj gölü 10 avlak sahasına ayrılarak 1995 yılında kiraya verilmiştir. Alanda sekiz kooperatif ve iki de şahıs balıkçılık faaliyetinde bulunmaktadır. Gölde, dört yüz civarı kişi balıkçılık yapmakta ve yüz elliden fazla tekne bulunmaktadır. Gölde avlanabilir balık stoğu yılda yaklaşık beş yüz tondur.

- **Tehditler:** Karakaya Baraj Gölü yaklaşık 17 yıl önce hizmete girmiş olmasına rağmen hızla kirlenmektedir. Bunun en önemli nedeni çevredeki yerleşim alanlarının, şehir merkezinin ve sanayi kuruluşlarının atık sularını arıtılmaksızın baraj gölüyle buluşan derelere bırakılmalarıdır. Özellikle büyük fabrikalar başta olmak üzere küçük ve büyük ölçekli sanayi kuruluşları atıklarını doğrudan ya da dolaylı olarak Karakaya Baraj Gölü'ne boşaltmaktadır.

Gölün çevresindeki alanlar büyük ölçüde tarım alanı olarak kullanılmaktadır. Baraj suyunun kullanılması sayesinde eskiden kullanılmayan araziler tarıma açılmıştır. Bu durum nadir bitki türlerini tehdit etmektedir.

Alanda halen kaçak avcılık yapılmaktadır ve su kuşlarının sayısı arttığı için avcılık baskısının da artması beklenmektedir.

- **Koruma Çalışmaları:** İnönü Üniversitesi bünyesinde kurulan kuş gözlem kulübü tarafından baraj gölünün güneydoğu kısmının izlenmesi, potansiyel tehditlerin öğrenilmesi ve koruma çalışmalarının başlatılması planlanmaktadır.

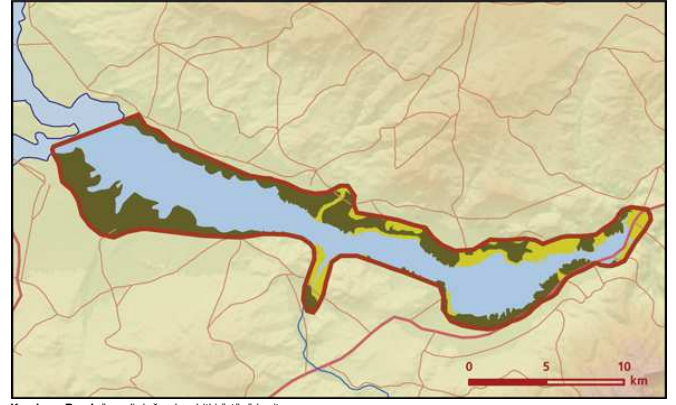
İl Çevre ve Orman Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Şubesi tarafından baraj gölünde kaçak avcılığa karşı kontroller yapılmaktadır.

■ **Yerel İlgili Sahipleri**
Malatya Valiliği; Malatya İl Çevre Orman Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğü; Battalgazi Belediyesi; Beykış Kuş Gözlem Topluluğu.

■ **Metehan Özen**

Karakaya Barajı önemli doğa alanı topografya haritası

Karakaya Barajı önemli doğa alanı bitki örtüsü haritası

Takson Adı	E	TE	Kırmızı Liste		Popülasyon Büyüklüğü	ÖDA Kriteri
			K	B		
<i>Cousinia aucheri</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Cousinia euphratica</i>	I	I	-	EN	Var	A1, A2
<i>Hedysarum pycnostachyum</i>	I	0	-	EN	Var	A1, A2
<i>Trigonella kotschyi</i>	I	0	-	VU	Var	A1
<i>Burchinus oedicnemus</i> - Doğu Avrupa	0	0	LC	VU	Var (Üreme)	B1, C1
<i>Coracias garrulus</i> - Avrupa	0	0	NT	VU	Var (Üreme)	B1, C1
<i>Dendrocopos medius</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Emberiza cineracea</i>	0	0	NT	(NT)	Var (Üreme)	C1
<i>Fulica atra</i> - Akdeniz ve Karadeniz	0	0	LC	LC	40000-50000 Birey(1997 Kışlama)	B3, C3
<i>Lanius minor</i>	0	0	LC	LC	Var (Üreme)	C1
<i>Larus armenicus</i>	0	0	LC	LC	4632 Birey (Kışlama)	A3, B3, C3
<i>Nycticorax nycticorax</i> - D. Avrupa ve D. Akdeniz	0	0	LC	LC	180 Birey (Kışlama)	C1
<i>Podiceps cristatus</i> - Akdeniz-Karadeniz	0	0	LC	LC	12159 Birey (2005 Kışlama)	A3, B3

Gece balıkkı (Nycticorax nycticorax) © Mevlit Özbe